

פח:

ר"ן

ואלו נדרים פרק אחד עשר נדרים

רש"י

מסורת הש"ס

עין משפט
ורמזה

טפי מאין לבעליך רשות בהן וכי היכי דאין לבעליך רשות בהן נלמוד לא מהני כי אמר להו למרזייהו נמי לא מהני דחדא מילתא ניכור: וישמאל אמר אפילו אמר מה שמרצי עשי לא קנה יסכון בעל: שמאל לא פליג דלרב בפירושא דמתני' מדודה ליה ודאי דמתניין

כמאן אולא הא שמעתא דרב (כרבי מאיר דאמר יד אשה כיד בעלה ורמינורה כביצה משתתפין במבוי) מיניה את החבית ואומר הרי זה לכל בני מבוי ימוכה להן על ידי עבדו ושפחתו העברים ועל ידי בנו ובתו הגדולים ועל ידי אשתו ואי אמרת קנה יתהון בעלה עירוב לא נפק מרשותיה רבעל אחר רבא אע"ג דאמר רבי מאיר יד אשה כיד בעלה מודה רבי מאיר לענין שיתוף דכיון דלכות לאחרים הוא מיד בעלה זכיא איחיביה רבינא לרב אשי אלו שוכין להן [על ידי] בנו ובתו הגדולים ועבדו ושפחתו העברים יואלו שאין זכין להן על ידי בנו ובתו הקטנים ועבדו ושפחתו הבנונים ואשתו אלא אמר רב אשי ומתנין בשיש לה חצר באותה מבוי עסקינן ורמגו דוכיא לנפשה זכיא לאחרייהו כביצד דאמרה הריני נוזרה לאחר שלשים יום אע"פ שנשאת בתוך ל' יום אינו יכול להפר

תורה אור השלם
1. ונדר אלקנה ונדרשה כל אשר אסרה על נפשה יקום עליה במדבר כ"ב

מוסף רש"י

ביצד ומתניין במבוי. ליהוי כל החרוץ מולין ליהו ויטלטלו בתוך ג' ימים וכו'. מניה. משל אם ילה (שורבין) נא את החבית. שפין נכוסה לשיתוף. דמסא שיתוף בין ג' ימים: ונודרה להן על ידי ב' ימים: ואמרו להן קבלו חסות וזכי בה לכם כל בני מבוי (שורבין) כ"ג.

הוספות

כמאן אולא איהו שפעתא דרב כרבי. דאמרי דאמר פסק דקידושין דיד עבד כיד דמי ומשמע ליה לרבי (ירושל) דמי נמי אמר גבי אשה ומתני' ר"מ דמסא משא ר"ת: ר"מ דמסא מנין משתתפין נמני. פירוש שיהי הכונה אחרים מיתות לבני והאבות לטלטל בתוך ג' ימים ויבטלם בתום: מניח חסות על יין. ומסא להם על ידי אשתו ואין כוללי הכא דיייר ואין אופקין זה על זה: ואי אמרת יד אשה כיד בעלה דמי אלא שעתה מינה דרי אמר לא אמר אלא עבד אמר לא לאשה וקשה לרבי: כיון דלשום אחרים מיד בעלה זכיא כיון דבעל עלמו זכיה כסא ומשלק עלמו מחלקי ואין דלאמר' נחמנה בעלון שאין בעל אול לבעל מנה על מה ששאל לבעלה רשות בהן ופסקין ר' יוחנן דאמר לה מה שקנתה אשה קנה בעלה ומשי כהן וכן פסק הרב רבינו משה בר נחמן ז"ל ולפי זה כי אמר לה על מה ששאל לבעלה רשות בהן וכן פסק הרב רבינו משה בר גבי נדרים דאסורא מינה וקיימה לן דהלכתא כרב באיסורי ולפי זה לא מהני אלא כי אמר לה על מה ששאל לבעלה רשות בהן ומה שמרצי עשי שהוא ז"ל מפרש דרב ושמאל כהא פליגי דרב סבר דהאי דנקט מתניין שאת וטמת לפין דוקא הוא וישנה אחריה לא מהני ביה דאי אמר נמי מה שמרצי עשי (לא) קנה יתהון בעל ושמאל סבר דלאו דוקא דהוא הדין מה שמרצי עשי ומיהו לבלי עלמא מרי לשיני בעיני וקסא עליו וכי מאי מוסיק במאי דלאמר לה חו מה שמרצי עשי הוא אלו כדאמר ע"מ שאין לבעליך רשות בהן בלמוד ונראה לי דהיינו טעמא משום דכי אמר לה מה שמרצי עשי לדידה נמי לא יהיב לה לגמרי דנימא לאלתר זכה בהן בעל אלא הרי הוא כאומר לה לא יכו שלך אלא לאותו דבר שמרצי לעשות בהן כל שעה ובעה וסבירה ליה לשמאל דכי הכי דמיתא לדרב אמר מיוחד מהני הכי נמי כיון דמיתא לאותו דבר שמרצי לעשות מהן כל שעה ובעה מהני שאין קינן חל אלא באותה שעה שמרצי לעשות בהן אחר דבר לאותו דבר בלמוד: **ברתנ'** ונדר אלמנה וגרושה יקום עליה כביצד אמרה הריני נוזרה לאחר שלשים יום וכי נשאת בתוך ל' יום אינו יכול להפר

כמאן אולא הא שמעתא דרב. דאמר כעלמא דיד אשה כיד בעלה: כרבי מאיר. דאמר בעלמא דיד אשה כיד בעלה: ורמינורה כביצה משתתפין כו'. נמסקת עירובין וקסא מתני' ר' מאיר: אמר רבא דאע"ג דאמר רבי מאיר. בעלמא ד אשה כיד בעלה וכו' שנתן לחמנו דמי: מודה רבי מאיר לענין שיתוף דכיון דלכות לאחרים הוא מיד בעלה זכיא. כלומר כיון דבעל דעתו הו לכות לאחרים על ידי אשתו נמי יא מהו בעלה ואין לו רשות בהן כלום ואהכי מוכי להו על ידי אשה כיד בעלה כיון דדיכה מתנה לאשתו אימא לך דיד אשה כיד בעלה: אלו שוכין. גבי שיתוף מבוי קמיייר שמוכה משלו לכל בני מבוי: על ידי בנו ובתו הגדולים. שכך יאמר מרשותו אלא על ידי בנו ובתו הקטנים שאין כידו וכו' לא על ידי אשתו. אלמא לר"מ אפילו על ידי שיתוף ד אשה כיד בעלה דמי: אלא אמר רב אשי משותפין. ולעיל דקאמר דיכול לכות לכל בני מבוי על ידי אשתו: נכוש לה חצר באותה מבוי. לאותה אשה שאין חצרה וקוקה לבעלה דמנא דוכיא לנפשה להווא חצר וכו' נמי לאחרייהו את השיתוף: **ברתנ'** ונדר אלמנה וגרושה כביצד. כלומר ענין אמר קרא שנידר אלמנה וגרושה יקום עליה (כ) אמרה הריני נוזרה לאחר שלשים יום. וכשעת שנידרה היתה אלמנה או גרושה: אע"פ שניסא כדוך ל' יום. קודם שיחול הנדר עליה ואיכא למימר הואיל ולא חל הנדר עליה יפר לה בעל אפי' הכי אין יכול להפר דנמא אמירה אוליגן והויה להו קודמין ואין הבעל מפר בקודמין: נדרה

הוא דבעל שנתן מתנה לאשתו קנתה ואין הבעל אובל פירות כלמתנין שיהי' חוקה הבתים (ב"ב דף ט"א): ולא שמעי' ליה לר"מ דפליגי כהא הילכך ה"ג כיון דבעל מ"מ הא קמפיק ליה מרשותיה אע"פ שאינו רב נמי קשיא מתיימא אהדדי אלא למדמי פירוקיה דרנא אחא למירמי מתיימא אהדדי: בנו ובתו הקטנים. שאין להם די ועבדו ושפחתו הכנונים ואשתו נמי יין כידו ואמאי והאמר רבא דכל היכא דמוכה הבעל לאחרים ע"י ים לה יד: אלא א"ר אשי. כי קמני מוכה להן ע"י אשתו דוקא נשיש לה חצר באותו מבוי עגון שנפלה לה בירושה בעודה ארוסה והוא כבז לה בעודה ארוסה דין ודברים אין לי בנכסך דכתיב הריני נוזרה לאחרים ע"י ים כבז לה בעודה ארוסה והוא כבז לה בעודה ארוסה דין ודברים לאשמו אפי' ר"מ מודה דיש לה די וכדכתיבנא לעיל ויזא חל לאחרייהו לבל בני המבוי: ולענין הלהבה פסק הנדר רבינו שמאל הלוי בשם רב עמרם גאון ז"ל דהלכה כשמאל דאע"ג דפלוגתיהו הכא לענין אסורא וק"ל כרב באיסורי (במסות מט): אפ"ה כיון דעיקר פלוגתיהו בדינא תליא אי אמרינן ד אשה כיד בעלה או לא נקטינן כשמאל דהלכתא כותיה דביי [שם] ועוד דרב כר"מ ושמאל כרבנן הלכך נקטינן כותיהו ועוד דסוגיין בעלמא כשמאל דעל מנת שאין לבעליך רשות בהן בלמוד מהני כלמתנין פ' מי שאמר הריני נוזר (נוזר דף כ"ד): גבי הפרישה בהמתה אי משלה היתה הבהמה דמקשינן מה שקנתה אשה קנה בעלה ומשי כהן כגון שקנאה מעיסתה ואי נמי דלקחי לה אחר מנה על מנת שאין לבעלה רשות בהן ופסקין בן סורר ומורה (פסוהדרין דף ע"א). נמי אמרי' אינו חייב עד שזאל משל לבני ומשל אמו ופריעין אמו מנה לה מה שקנתה אשה קנה בעלה ומשי כהן דלקחי לה אחר ע"מ שאין לבעלה רשות בהן וכן פסק הרב רבינו משה בר נחמן ז"ל ולפי זה כי אמר לה על מה ששאל לבעלה רשות בהן וכן פסק הרב רבינו משה בר גבי נדרים דאסורא מינה וקיימה לן דהלכתא כרב באיסורי ולפי זה לא מהני אלא כי אמר לה על מה ששאל לבעלה רשות בהן ומה שמרצי עשי שהוא ז"ל מפרש דרב ושמאל כהא פליגי דרב סבר דהאי דנקט מתניין שאת וטמת לפין דוקא הוא וישנה אחריה לא מהני ביה דאי אמר נמי מה שמרצי עשי (לא) קנה יתהון בעל ושמאל סבר דלאו דוקא דהוא הדין מה שמרצי עשי ומיהו לבלי עלמא מרי לשיני בעיני וקסא עליו וכי מאי מוסיק במאי דלאמר לה חו מה שמרצי עשי הוא אלו כדאמר ע"מ שאין לבעליך רשות בהן בלמוד ונראה לי דהיינו טעמא משום דכי אמר לה מה שמרצי עשי לדידה נמי לא יהיב לה לגמרי דנימא לאלתר זכה בהן בעל אלא הרי הוא כאומר לה לא יכו שלך אלא לאותו דבר שמרצי לעשות בהן כל שעה ובעה וסבירה ליה לשמאל דכי הכי דמיתא לדרב אמר מיוחד מהני הכי נמי כיון דמיתא לאותו דבר שמרצי לעשות מהן כל שעה ובעה מהני שאין קינן חל אלא באותה שעה שמרצי לעשות בהן אחר דבר לאותו דבר בלמוד: **ברתנ'** ונדר אלמנה וגרושה יקום עליה כביצד אמרה הריני נוזרה לאחר שלשים יום וכי נשאת בתוך ל' יום אינו יכול להפר

(א) ונקושתן כ"ג: (ב) שפירותין על: פט: נשין סד: (ג) ובי' ט: (ד) [שין לע"א]. ט: כ"ג לכתא וכו' דכל רבא. (ו) פ"ו הנהלות מדינת הלכה י"א. (ו) [שין לע"א]. (ז) [שין לע"א]. (ח) שין לע"א שפ"ו.

הנהרות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה ונדר וכו' יקום עליה דכיון דדין לה על בעל מי יפר לה אלא דאמרה הריני נוזרה כ"ל וכו'.

פירוש הרא"ש

כמאן אולא איהו שפעתא דרב כרבי. דאמרי דאמר פסק דקידושין דיד עבד כיד דמי ומשמע ליה לרבי (ירושל) דמי נמי אמר גבי אשה ומתני' ר"מ דמסא משא ר"ת: ר"מ דמסא מנין משתתפין נמני. פירוש שיהי הכונה אחרים מיתות לבני והאבות לטלטל בתוך ג' ימים ויבטלם בתום: מניח חסות על יין. ומסא להם על ידי אשתו ואין כוללי הכא דיייר ואין אופקין זה על זה: ואי אמרת יד אשה כיד בעלה דמי אלא שעתה מינה דרי אמר לא אמר אלא עבד אמר לא לאשה וקשה לרבי: כיון דלשום אחרים מיד בעלה זכיא כיון דבעל עלמו זכיה כסא ומשלק עלמו מחלקי ואין דלאמר' נחמנה בעלון שאין בעל אול לבעל מנה על מה ששאל לבעלה רשות בהן ופסקין ר' יוחנן דאמר לה מה שקנתה אשה קנה בעלה ומשי כהן וכן פסק הרב רבינו משה בר נחמן ז"ל ולפי זה כי אמר לה על מה ששאל לבעלה רשות בהן וכן פסק הרב רבינו משה בר גבי נדרים דאסורא מינה וקיימה לן דהלכתא כרב באיסורי ולפי זה לא מהני אלא כי אמר לה על מה ששאל לבעלה רשות בהן ומה שמרצי עשי שהוא ז"ל מפרש דרב ושמאל כהא פליגי דרב סבר דהאי דנקט מתניין שאת וטמת לפין דוקא הוא וישנה אחריה לא מהני ביה דאי אמר נמי מה שמרצי עשי (לא) קנה יתהון בעל ושמאל סבר דלאו דוקא דהוא הדין מה שמרצי עשי ומיהו לבלי עלמא מרי לשיני בעיני וקסא עליו וכי מאי מוסיק במאי דלאמר לה חו מה שמרצי עשי הוא אלו כדאמר ע"מ שאין לבעליך רשות בהן בלמוד ונראה לי דהיינו טעמא משום דכי אמר לה מה שמרצי עשי לדידה נמי לא יהיב לה לגמרי דנימא לאלתר זכה בהן בעל אלא הרי הוא כאומר לה לא יכו שלך אלא לאותו דבר שמרצי לעשות בהן כל שעה ובעה וסבירה ליה לשמאל דכי הכי דמיתא לדרב אמר מיוחד מהני הכי נמי כיון דמיתא לאותו דבר שמרצי לעשות מהן כל שעה ובעה מהני שאין קינן חל אלא באותה שעה שמרצי לעשות בהן אחר דבר לאותו דבר בלמוד: **ברתנ'** ונדר אלמנה וגרושה יקום עליה כביצד אמרה הריני נוזרה לאחר שלשים יום וכי נשאת בתוך ל' יום אינו יכול להפר